

Kalmus

Acorus calamus

Kalmus er en flerårig vandplante, der er indført til medicinsk brug.

Den stammer oprindeligt fra Indien og har bevæget sig mod Europa med forskellige folkevandringer.

Kalmus har en fladtrykt, kantet stilk, og bliver ca en meter høje.

Den vokser fra vandrette rodstængler, der selv har mange smårødder.

Rodstænglen indeholder op til 3% æterisk olje, der især havde interesse for medicin og kosmetikfremstilling.

Bladene er sværdformede.

Den blomstrer ikke ofte, men undertiden i juni juli.

Blomsterne gemmer sig i deres hylstre langs stænglen, og minder lidt om kogler.

Folkeviddet kaldte dem 'munke-svans'

Som sydlænding, formår kalmus ikke at modne frugter i den korte danske sommer.

Den formeres bedst ved deling forår eller efterår. Den vokser i tætte bestande og kræver en del plads.

Rodstokken dufter stærkt aromatisk og kan sukkersyltes ligesom ingefær og har været brugt til kosmetik og parfume og siges at have en beroligende virkning på nerver og mave, og importeredes til apoteker i mange århundreder.

Under 2. verdenskrig blomstrede brugen af kalmusrod op som erstatning for 'skråtobak', ligesom den efter 1. Verdenskrig blev brugt som værn mod 'den spanske syge', der hærgede i krigens kølvand.

Kalmusrod indgår i mange berømte likører fx benediktiner likør og Chartreuse.

Pga dræning og intensivt landbrug, er kalmus efterhånden sjældent at finde vildtvoksende, og indsamling kræver (som altid) tilladelse fra arealets ejer.

Tygning af kalmusrod anbefales mod dårlige ånde, og blev brugt til køer med dårlig ydeevne.

Drukket med vand, skulle den afværge de værste gener ved fordærvet vand, lindre nyrelidelser og væske ophobning.

Til at afsløre hekse blandt menighedens medlemmer, anbringes et hvidløg og et stykke kalmusrod under en hat i kirkens midtergang. Hekse kan simpelthen ikke nære sig for at gå hen og se hvad hatten gemmer og bliver afsløret af deres nysgerrighed!

Sammen med Ingefær og Hvidløg i snaps, fremkommer en medicin, der blev brugt mod indvortes smerter.

Bladene skulle desuden afskrække ostemider fra at angribe osten.

Kalmus vokser i Middelalderhavens vandhul.